

A látható egyház

A mai, magukat kereszténynek valló felekezetek "elkötelezett" tagjai tudatában vannak, hogy rajtuk, "hívőkön", "megtérteken", "átadott életű embereken" kívül vannak az "egyházban" "vallásosak", "vasárnapi keresztények" is, akik még nem döntöttek Jézus mellett vagy soha nem is fognak dönteni. Ez utóbbiak is részt vesznek a közösségi összejöveteleken, együtt imádkoznak, énekelnek, úrvacsoráznak a többiekkel, jóllehet nincs kapcsolatuk Jézussal.

Hogyan lehetséges ez? Rendszerben van ez így, vagy a Biblia tanításával ellenkező állapotról van szó?

A mai helyzetet gyakran az ún. "láthatatlan egyház" tanításával magyarázzák. Eszerint a tanítás szerint:

- Különbség van látható és láthatatlan egyház között.
- A látható egyház az, amit a kívülállók látnak, vagyis ebbe beletartoznak a hívő és a hitetlen "keresztények" (!) is. Ilyen egyházból nagyon sok van (római katolikus, református, evangélikus, ill. sok más nagy- és kisegyház).
- Láthatatlan egyházból azonban csak egy van: ebbe tartoznak azok a "megtért" keresztények, akik a látható egyházakban együtt vannak a hitetlenekkel. Őket Jézus visszajövetelekor magához veszi a látható egyházakból. Ekkor fog láthatóvá válni az addig láthatatlan egyház.
- A "hívők" a velük levő "hitetlenekről" úgy gondolkodnak, hogy csak Isten látja az ő szívüket, és lehet, hogy egyszer majd megtérnek, de az is lehet, hogy hitetlenül halnak meg. Ezen kívül feladatuknak látják, hogy az egyházban levő hitetlenek számára világítsanak, és így mintegy belső (egyházon belüli) missziót töltsenek be.¹

Ezt a tanítást néhány konkrét igehelyre próbálják visszavezetni, melyekre alább részletesen kitérünk. Először azonban szeretnénk más bibliai igehelyek alapján rámutatni arra, hogy **az Újszövetség értékrendjétől mennyire távol áll a fentiekben felvázolt tanítás és gyakorlat. Egy keresztény gyülekezet tagja csak hívő lehet**, és nem válhat tagjává olyan ember, aki nem döntött Jézus mellett, és elégedett ezzel az állapotával.²

Az első gyülekezet helyzete

A Péter pünkösdi beszéde után létrejött **első jeruzsálemi gyülekezetről** ezt olvashatjuk:

Az apostolok által sok jel és csoda történt a nép között. Mindnyájan a Salamon csarnokában tartózkodtak egy akarattal, de mások közül senki sem mert hozzájuk csatlakozni. A nép azonban magasztalta őket. Az Úrban hívők száma egyre növekedett, férfiak és nők tömegével. (Apostolok cselekedetei 5:12-14)

Az, hogy mások közül senki sem mert hozzájuk csatlakozni, nyilván nem arra utal, hogy a keresztények kifelé zárt közösséget alkottak volna, kirekesztették volna azokat, akik csatlakozni akartak hozzájuk. Hiszen láthatjuk, milyen buzgón hirdették az evangéliumot, és hogyan gyarapította Isten a gyülekezetet az üdvözülőkkel (Apostolok cselekedetei 2:47). **Mások alatt azokat kell értenünk, akik nem akarták Jézust szolgálni egész életükkel.** Az embereket döntés elé állította a keresztények evangelizációja és élete. Aki ennek hatására megtért, csatlakozott hozzájuk. Nem arról volt szó, hogy emberek sokasága csatlakozott, akik közül egyesek tényleg döntöttek Jézus követése mellett, mások meg vagy évek-évtizedek múlva megtértek, vagy éppen életük végéig hitetlenként együtt gyakorolták a vallásos formákat. Az első keresztény gyülekezet nem ismerte azt a problémát, hogy mit kell tenni a tömegesen jelen levő hitetlenekkel, mert **megtérés nélkül egyszerűen nem is válhatott hitetlen a gyülekezet tagjává.**

Ha hitetlen vagy avatatlan jött el a gyülekezetbe, akkor mindenki megvizsgálta az illető "szívének titkait":

Ha tehát összejön az egész gyülekezet, és mindnyájan nyelveken szólnak, és közben bemennek oda az avatatlanok vagy a hitetlenek, nem azt fogják-e mondani, hogy őrjöngtök? De ha

¹ Ravasz László Kis dogmatikája valamivel hivatalosabban fogalmazza meg ugyanezeket: "Az Egyház szükségképpen látható és láthatatlan. ... A láthatatlan egyház tehát azoknak a kiválasztottaknak közössége, akik meghallották az elhívást, hittek, újjászülettek és megtértek. Azonban azt, hogy kik ezek, egyedül Isten tudja, mert a hit és a Szentlélekben való élet emberi szem számára nem ismereti tárgy. Igaz, hogy ennek megvannak a maga bizonyos jegyei, de mivel a képmutatók és kételkedők ezt utánozhatják, vagy színlelhetik, benne csak Isten tud ítéletet mondani, ki a szíveket és a veséket vizsgálja. A látható Egyházat azoknak társasága adja, akik az Ige hirdetése és hallgatása, a szakramentumokkal való élés és a fegyelem gyakorlása által egy külső társasággá egyesültek. ... A látható Egyház tagjai között lehetnek (s vannak!) hitetlenek, tévelygők, kételkedők, sőt egyenesen istentelenek." (Ravasz László: Kis dogmatika, Kálvin János Kiadó)

² Természetesen nem érdeklődőkről van szó. Lásd még az 1 Korinthus levél 14-re vonatkozó magyarázatot.

valamennyien prófétáznak, és bemegy egy hitetlen vagy be nem avatott, annak mindenki a lelkére beszél, azt mindenki megvizsgálja, és így szívének titkai nyilvánvalóvá lesznek, úgyhogy arcra borulva imádjá az Istent, és hirdeti, hogy az Isten valóban közöttetek van. (1 Korinthus levél 14:23-25)

Az egész gyülekezet igyekezett, hogy a "látogató" megértse, miből kell megtérnie. Ez a folyamat persze kinél hosszabb, kinél rövidebb ideig tartott. Ha azonban az illető nem akart megtérni a tagok feddését, megítélését hallva, akkor nyilván nem volt alap arra, hogy megkereszteljék vagy csatlakozzon, és részt vegyen a közösségben.

Előfordult, hogy az apostolok igehirdetése során mégis **csatlakoztak olyanok is, mint Simon mágus.** Úgy tűnik, hogy a nagyszámú megtérő között nem tűnt fel Fülöpnek, hogy neki nem változott meg a gondolkodása, és így egy ideig sikerült megtévesztenie a többi keresztényt is. Ez azonban hamar kiderült, és Péter azonnal nagy határozottsággal lépett fel:

Amikor látta Simon, hogy az apostolok kézrátételével adatik a Lélek, pénzt ajánlott fel nekik, és így szólt: "Adjátok meg nekem is ezt a hatalmat, hogy akire ráteszem a kezemet, az vegye a Szentlelket." Péter azonban ezt mondta neki: **"Vesszen el a pénzed veled együtt, amiért azt gondoltad, hogy pénzen megszerezheted az Isten ajándékát! Nem részesülhetsz, és nem is örökölhetsz ebből, mert a szíved nem egyenes az Isten előtt.** Térj meg tehát e gátságból, és könyörögj az Úrhoz, hátha megbocsátja neked szíved szándékát. Mert látom, hogy a keserű irigység és a gonoszság fogságába estél." Simon így válaszolt: "Könyörögjetek értem az Úrhoz, hogy semmi se szálljon rám abból, amit mondtatok." (Apostolok cselekedetei 8:18-24)

Hasonlóan **szigorú fellépést** tapasztalunk olyan esetekben is, amikor a gyülekezetbe "belopóztak" néhányan, akik másképpen éltek vagy gondolkodtak, mint amit Jézus és az apostolok hirdettek:

Mert belopóztak közétek bizonyos emberek, akik régóta elő vannak jegyezve erre az ítéletre: istentelenek, akik a mi Istenünk kegyelmét kicsapongásra használják, és a mi egyedüli uralkodónkat és Urunkat, Jézus Krisztust megtagadják. (Júdás levél 4)

Júdás célja az volt, hogy kifejezze: ezeknek az embereknek semmi keresnivalójuk nincs a gyülekezetben. **Ha elő is fordult tehát, hogy olyanok kerültek a gyülekezetbe, akik nem voltak oda valók** — a fentiekből látható — **jelenlétük csak rövid ideig volt lehetséges, és egyáltalán nem számított normálisnak.** A levelek írói mindig a velük szembeni harcra és a tőlük való elhatárolódásra intették a gyülekezeteket (lásd még Apostolok cselekedetei 20:31; Máté 24:23-26; 1Timóteus levél 4:1-3, 6:3-5; 2 Timóteus levél 3:1-9; 1 János levél 2:18-19).

A gyülekezet tisztasága és szentsége

Ha valaki a gyülekezet tagjaként vétkezett olyan mértékben, hogy méltatlanná vált a szentek közösségére, és sokszori segítség és intés ellenére sem akart bűnéből megváltani, a gyülekezet megszakította vele a közösséget: Jézus parancsolatának alapján kizárták őt.

Ha vétkezik atyádfia, menj el hozzá, intsd meg négy szemközt: ha hallgat rád, megnyerted atyádfiát. Ha pedig nem hallgat rád, végy magad mellé még egy vagy két embert, hogy két vagy három tanú szava erősítsen meg minden vallomást. Ha nem hallgat rájuk, mondd meg a gyülekezetnek. Ha pedig a gyülekezetre sem hallgat, tekintsd olyannak, mint a pogányt vagy a vámszedőt. Bizony, mondom néktek: amit megköttök a földön, kötve lesz a mennyben is, amit pedig feloldotok a földön, oldva lesz a mennyben is. (Máté 18:15-18)

A zsidók nem vállaltak közösséget pogányokkal, mert tisztátalannak tartották őket (Apostolok cselekedetei 10:28). Hasonlóan gondolkodtak a rómaiakkal megalkuvó, kapzsi vámszedőről is (Máté 9:10-11). Ez a kategorikus elutasítás önmagában véve helytelen volt, mégis ez volt a zsidó gyakorlat. Jézus itt erre alapoz mutatva, hogy mi az elhatárolódás valódi értelme: nem társadalmi vagy nemzetiségi hovatartozása miatt kell távolságot tartani valakitől, hanem a miatt, mert nem fogadja el a segítséget, és meg akar maradni bűnében.

Mindenfelé az a hír járja, hogy paráznság van közöttetek, mégpedig olyan, amilyen még a pogányok között sem fordul elő; hogy tudniillik valaki apjának feleségével él. Ti pedig felfuvalkodtatok ahelyett, hogy inkább megszorodtatok volna, és eltávolítottátok volna közületek azt, aki ilyen dolgot cselekedett. Mert én, aki testben távol vagyok, de lélekben jelen, mint jelenlevő már ítéltém afelett, aki így cselekedett. Úgy ítéltém, hogy miután az Úr Jézus nevében összegyűltünk, ti és az én lelkem, a mi Urunk Jézus hatalmával, átadjuk az ilyet a

Sátánnak³, teste pusztulására, hogy lelke üdvözüljön az Úrnak ama napján. Nem jól dicsekedtek ti. Hát nem tudjátok, hogy egy kicsiny kovász az egész tésztát megkeleszti? Takarítsátok ki a régi kovászt, hogy új tésztává legyetek, hiszen ti kovásztalanok vagytok, mert a mi húsvéti bárányunk, a Krisztus, már megáldoztatott. (1 Korinthus levél 5:1-7)

Majd néhány verssel később így folytatja Pál:

Most tehát azt írom nektek, hogy ne éljetekek közösségben azzal, akit bár testvérnek neveznek, de parázna vagy nyereszkedő, bálványimádó vagy rágalmozó, részeges vagy harácsoló. Az ilyenekkel még együtt se egyetek. Mert mit tartozik rám, hogy a kívül levők felett ítélkezzen? Nem a belül levők felett ítélkeztek-e ti is? A kívül levőket pedig Isten fogja megítélni. Távolítsátok el azért a gonoszt magatok közül! (1 Korinthus levél 5:11-13)

Kérdezhetné valaki: "Hol van itt az irgalom? Hol a tűrés? Pál nem reménykedett abban, hogy Isten talán még megnyitja ennek a bűnösnek a szívét?" De igen!⁴ Ám ha ezt lehetségesnek is tartotta, a gyülekezethez tartozást szigorú feltételekhez köti. **Aki ragaszkodik a bűnhöz, azzal nem vállalhat közösséget Isten gyülekezete.** Ellenben ha később megtér, visszatérhet a közösségbe, újra azzal az elhatározással, hogy szentül, tisztán akar élni.

Az első keresztény gyülekezetek tehát ilyen módon örködték tisztaságuk felett. Így volt lehetséges az, hogy **köztük nem voltak hitelenek.** Ha ez nem így lett volna, hogyan is szólíthatná Pál levelei címzettjeit *szenteknek*? (Pl. 1 Korinthus levél 1:1-3, 2 Korinthus levél 1:1-2)⁵

Az Újszövetségben a "szent" fogalom a "keresztény"-nyel azonos jelentésű kifejezés (további igehelyek: Apostolok cselekedetei 9:13; Efezus levél 5:3; Filippi levél 4:21-22; Zsidó levél 3:1). **Minden keresztény szent.** Csak azok tartozhatnak az egyházhoz, akik hagyják magukat megszentelni, akik hagyják, hogy **Isten uralkodjon az életükben** (Zsidó levél 12:14; Efezus levél 5:5; Galata levél 5:19-21). Nem büntelen emberekről van szó (ez különösen jól látszik a korinthusi levelekből), hanem olyanokról, akik "Krisztus Jézusban megszenteltettek", vagyis, akik elfogadták Jézus megbocsátását, megváltását, és ha elő is fordul, hogy vétkeznek, hallgatnak az intésre, és meg akarnak változni. Az egyház egésze és mindazok, akik az egyházhoz tartoznak, harcolnak a bűnök ellen. **Egy keresztény nem élhet kettős életet.** Nem szolgálhat Istennek úgy, hogy közben a világgal tart (Máté 6:24, 10:38-39; Jakab levél 4:4; 1János levél 2:15-17, 2:4-6; János 12:25-26). Ugyanígy **az egyház sem adhat helyet bűnösöknek, akik nem akarnak megváltozni.**

Ha a keresztények nem határolódnak el a világiaktól, hanem közösséget vállalnak velük szent dolgokban, azzal hamis képet mutatnak a kívülállók felé. Ezenkívül félrevezetik azokat a "vallásosokat" is, akik magukat (ezek után érthető módon) kereszténynek gondolják. Végső soron maguk is elszakadnak Istentől:

Ne legyetek a hitelennel felemás igában, mert mi köze egymáshoz az igazságnak és a gonoszságnak, vagy mi köze van a világosságnak a sötétséghez? Vagy mi azonosság van Krisztus és Beliál között? Vagy milyen közösség van hívó és hitetlen között? Hogyan fér össze Isten temploma a bálványokkal? Mert mi az élő Isten temploma vagyunk, ahogyan az Isten mondta: "Köztük fogok lakni és járni, Istenük lesznek, és ők az én népem lesznek. Ezért tehát menjetekek ki közülük, és váljatok külön tőlük, így szól az Úr, tisztátalan ne érintsetek, és én magamhoz fogadlak titeket, Atyátokká lesznek, ti pedig fiaimmá és leányaimmá lesztek, így szól a mindenható Úr." (2 Korinthus levél 6:14-16)

Isten azt fogadja fiává, aki elhatárolódik a hitelennel.⁶ **A görög *εκκλησία* [ekklészia] szó jelentése is kihívott gyülekezet.** Ez "arra a szokásra mutat vissza, hogy a görög városok hivatalos gyűléseikre a hírnökök a házból hívták a polgárokat. Így hívják ki az örömmüzenet hírnökei a világból Isten gyülekezetét."⁷

Látható a fentiekből, **hogy az első keresztény gyülekezetek gyakorlata merőben más volt, mint a mai felekezeteké.** Manapság általában mindenki tagja lehet az "egyháznak" (néhány formáság után) és sokan a kizárást sem gyakorolják. Ezekhez nyilván intenzívebb közösségre lenne szükség, többet kellene egymással

³ Nem arról van szó, hogy a Sátánnak különleges hatalma lenne arra, hogy a bűnöst kínozza, hanem arról, hogy aki nincs a gyülekezetben, az a világban van, amelyben Jézus szavai szerint a Sátán a fejedelem (János 14:30). A világgal való szembesülés jó esetben a test pusztulásához, vagyis az istentelen, bűnös lelkület feladásához vezet.

⁴ Ez világosan látszik az 1 Korinthus levél 5:5-ből: "hogy lelke üdvözüljön az Úrnak ama napján".

⁵ Más levelekben is látunk hasonló megszólítást: Róma levél 1:1-7; Filippi levél 1:1; Kolossé levél 1:1-4; 2 Péter levél 1:1-4

⁶ Lásd még Péter pünkösdi beszédét: Apostolok cselekedetei 2:40: "Még más szavakkal is lelkükre beszélt, és így kérte őket: 'Szabaduljatok meg végre ettől az elfajult nemzedéktől!'"

⁷ Dohányos János: Hol van megírva, 163. old.

foglalkozni, jobban figyelemmel kellene kísérni egymás életét. De ugyebár: "Erre manapság kinek van ideje?" "A XXI. században élünk." (Vagyis: **Kinek van a XXI. században ideje betölteni Krisztus parancsolatát?**)

A búza és a konkoly példázata

A helytelen gyakorlat azonban nem napjainkban vette kezdetét, és így az elméleti alátámasztás (a láthatatlan egyház tanítása) is már igen korán megszületett. A folyamat párhuzamosan zajlott az egyház elvilágiasodásával. Ahogy a gyülekezet egyre inkább eltávolodott Istentől és a szent élettől, úgy csökkent a bűnnel szembeni érzékenysége. Már a **IV. századi donatista vitában Augustinus** helytelenül magyarázott egy bibliai igehelyet, hogy megindokolja a hitehagyó püspökök egyházba való visszavételét: **az érdeklétrehozta a tévitanítást.**

Augustinus a búza és a konkoly (Máté 13:24-30.36-43), **illetve a halakkal teli háló** (Máté 13:47-50) példázata alapján mondta ki, hogy **a gyülekezet "vegyes test"** (corpus permixtum), **melyben együtt él a gonosz az igazzal.**

Más példázatot is mondott nekik: Hasonló a mennyek országa ahhoz az emberhez, aki jó magot vetett a szántóföldjébe. De amíg az emberek aludtak, eljött az ellensége, konkolyt vetett a búza közé, és elment. Amikor a zöld vetés szárba szökött, és már magot hozott, megmutatkozott a konkoly is. A szolgák ekkor odamentek a gazdához, és azt kérdezték tőle: Uram, ugye jó magot vetettél a földedbe? Honnan van akkor benne a konkoly? Ellenség tette ezt! - felelte nekik. A szolgák erre megkérdezték: Akarod-e, hogy kimenjünk, és összeszedjük a konkolyt? Ő azonban így válaszolt: Nem, mert amíg a konkolyt szednétek, kiszaggatnátok vele együtt a búzát is. Hadd nőjön együtt mind a kettő az aratásig, és az aratás idején megmondom az aratóknak: Szedjétek össze először a konkolyt, kössétek kévébe, és égessétek el, a búzát pedig takarítsátok be csűrömbe. (Máté 13:24-30)

Hasonló a mennyek országa a tengerbe kivetett kerítőháléhoz is, amely mindenféle halfajtát összegyűjt. Amikor megtelik, kivonják a partra, és leülve a jókat edényekbe gyűjtik, a hitványakat pedig kidobják. Így lesz a világ végén is: eljönnek az angyalok, és kiválogatják a gonoszokat az igazak közül, és a tüzes kemencébe dobják őket, ott lesz majd sírás és fogcsikorgatás. (Máté 13:47-50)

Augustinus a szántóföldet és a hálót a gyülekezettel azonosította, mit sem törődve azzal, hogy *Jézus maga másképp értelmezi saját példázatát!!!*

Ekkor elbocsátotta a sokaságot, és bement a házba, tanítványai pedig ezzel a kéréssel fordultak hozzá: "Magyarázd meg nekünk a szántóföld konkolyáról szóló példázatot." Ő pedig így válaszolt nekik: "Az, aki a jó magot veti, az Emberfia, a szántóföld a világ, a jó mag a mennyek országának fiai, a konkoly a gonosz fiai, az ellenség, aki elvetette a konkolyt, az ördög; az aratás a világ vége, az aratók pedig az angyalok. Ahogyan tehát a konkolyt összegyűjtik és megégetik, úgy lesz a világ végén. Az Emberfia elküldi angyalait, és összegyűjtenek országából minden botránkozást okozót és gonosztevőt, és a tüzes kemencébe dobják őket: ott lesz majd sírás és fogcsikorgatás. Akkor majd az igazak fénylenek Atyjuk országában, mint a nap. Akinek van füle, hallja!" (Máté 13:36-43)

A 38. vers szerint a szántóföld a világgal azonos. Aki tehát a búza és a konkoly példázata alapján a szántóföldet a látható gyülekezetre vonatkoztatja, elismeri közösségéről, hogy az egy a világgal. Ezzel szemben Pál apostol így ír a Filippi-beli *látható* gyülekezetnek:

...feddhetetlenek és romlatlanok legyetek, Isten hibátlan gyermekei az elfordult és elfajult nemzedékben, akik között ragyogtok, mint csillagok a világban, ha az élet igéjére figyeltek... (Filippi levél 2:15-16)

A gyülekezet a világban van, abban világít, és ezért nem lehet azonos vele.

Ha a Máté 13:41-ben az Emberfia mégis az Ő országából gyűjti össze a gonosztevőket, akkor itt — az előbbieket figyelembe véve — **az Emberfia országát a teremtett világra kell értenünk** és nem a gyülekezetre, hiszen Jézus az egész világ ura.

Hasonlóképpen a háló példázata sem vonatkozik a gyülekezetre. Abból, hogy a mennyek országát hasonlítja a háléhoz, nem következik szükségszerűen, hogy a háló alatt a gyülekezetet kell értenünk. Más példázatokban a mennyek országát királyhoz, kereskedőhöz, stb. hasonlítja, és nyilvánvalóan senki sem gondolja, hogy a király vagy a kereskedő a gyülekezetet jelképezné. A mennyek országa kifejezést Jézus olyankor használta, amikor az Isten országára tartozó dolgokról akart valamit elmagyarázni. **Az "Isten országa"** (Máténál: "mennyek országa") **a zsidók számára a messiás országát jelentette.** Jézus többnyire az ezzel kapcsolatos téves elképzeléseket akarta helyreigazítani példázataival.

A Jézus korabeli zsidók azt várták a messiástól, hogy dicsőséges királyként és ítélőbíróként lépjen fel: szabadítsa meg népét az idegen uralomtól, és irtsa ki a Földről a gonoszokat (lásd Keresztelő János szavait: Lukács 3:7-9). Jézus ezt a gondolkodást akarta helyreigazítani: ő nem azért jött, hogy földi királyként uralkodjon, vagy hogy ítéletet hajtson végre. Az ítélet az utolsó napon lesz, addig pedig együtt kell élniük a jóknak a gonoszokkal a világon. **Az Ő országa szellemi ország, amely szellemi értelemben győzte le a világot:**

A világon nyomorúságotok van, de biztatok: én legyőztem a világot. (János 16:33)

EGYÉB FÉLREÉRTÉLMEZETT IGEHELYEK

- **2 Timóteus levél 2:16-21**

A szentségtörő, üres fecsegők elöl pedig térj ki, mert egyre messzebb mennek az istentelenségben, és szavuk úgy terjed, mint a rákos fekély. Közülük való Hümenaiosz és Filétosz, akik az igazság kérdésében eltévelyedtek, amikor azt mondják, hogy a feltámadás már megtörtént, és ezzel feldűlják egyesek hitét. Az Isten által vetett szilárd alap azonban megáll, amelynek a pecsétje ez: Ismeri az Úr az övét, és hagyja el a gonoszt mindenki, aki az Úr nevét vallja! Egy nagy házban pedig nemcsak arany- és ezüstedények vannak, hanem fa- és cserépedények is; amazokat megbecsülik, emezek pedig közönséges használatra valók. Ha tehát valaki megtisztítja magát ezektől, megbecsült, megszentelt edény lesz, az Úrnak is hasznos, és minden jó cselekedetre alkalmas.

A Pál által említett "házat" (20. vers) az egyházzal azonosítják, az edényekkel kapcsolatban használt "megbecsült" és "közönséges használatra való" kifejezéseket pedig a gyülekezetben együtt levő hívőkre és a hitetlenekre vonatkoztatják.

A nagy ház valóban kézenfekvő az egyházra vonatkoztatni, hiszen a szövegösszefüggésben is a gyülekezet életéről van szó: vannak gnosztikus tévtanítók, akiktől óvakodni kell, mert beszédük rákos fekélyként terjed, és némelyeket már megzavartak a hitben. Viszont kikre vonatkoznak a megbecsült és a közönséges használatra való edények? A görögben itt a *τιμη* [timé] (tisztesség, érték, megbecsülés) és az *ατιμία* [atimia] (megvetés, a *τιμη* [timé] ellentéte) szavak állnak (a *τιμαω* [timaó] = értékel, megbecsül, és az *ατιμαζω* [atimadzó] = nem értékel igékből erednek). A *τιμη* [timé] szótöbbl képzett szót (*ατιμοτερος* [atimoteros] = megvetettebb) használ Pál az 1 Korinthus levél 12:23-ban is.

Mert ahogyan a test egy, bár sok tagja van, de a test valamennyi tagja, noha sokan vannak, mégis egy test, ugyanúgy a Krisztus is. Hiszen egy Lélek által mi is mindnyájan egy testté kereszteltettünk, akár zsidók, akár görögök, akár rabszolgák, akár szabadok, és mindnyájan egy Lélekkel itattattunk meg. (1 Korinthus levél 12:12-13)

Nem mondhatja a szem a kéznek: "Nincs rád szükségem", vagy a fej a lábaknak: "Nincs rátok szükségem!" Ellenkezőleg: a test gyengébb tagjai látszanak nagyon szükségesnek, és amelyeket a test tisztességtelen részeinek tartunk, azokat nagyobb tisztességgel vesszük körül, és amelyek ékesség nélkül valók, azok nagyobb megbecsülésben részesülnek: az ékeseknek azonban nincs erre szükségük. Isten szerkesztette így a testet egybe: az alacsonyabb rendűnek nagyobb tisztességet adott, hogy ne legyen meghasonlás a testben, hanem kölcsönösen gondoskodjanak egymásról a tagok. (1 Korinthus levél 12:21-25)

A 23. versben a test ékes és tisztességtelen (gyengébb, ékesség nélkül való) tagjai egyértelműen keresztényeket jelölnek, hiszen ennek a szakasznak éppen az a mondanivalója, hogy minden keresztény egyformán értékes a benne lakozó Szent Szellem által, függetlenül attól, hogy milyen ajándékai vannak. Ahogy a test minden tagjának kapcsolata van a fejjel, és a fejnek engedelmeskedik, úgy **a gyülekezet minden tagja is kapcsolatban van Krisztussal.** Ez a szakasz önmagában is megsemmisíti Augustinus "corpus permixtum" koholmányát **(a test csak annyiban vegyes, hogy a különböző tagoknak különböző ajándékaik vannak, vagy**

különböző szinten vannak az engedelmességben, és nem azért, mert egyeseknek van kapcsolatuk Istennel, másoknak nincs), viszont segít a 2 Timóteus levél 2-beli edények értelmezésében is. A "megbecsült" és "közönséges használatra való edények" nem a hívő, illetve a hitetlen tagokat jelölik, hanem — a szövegösszefüggést alapul véve — a hitben szilárdan álló és a tévtanítók által befolyásolható tagokat. Az, hogy valaki megtisztítja magát "ezektől", hasonló gondolat, mint amit a 19. vers is megfogalmaz: "hagyja el a gonoszt mindenki..." Az "ezek" mutató névmás tehát nem a közönséges edényekre vonatkozik (ezt a láthatatlan egyház tanítását vallók sem gondolhatják, hiszen ők éppen nem akarnak elhatárolódni az egyházban levő hitetlenektől), hanem a tévtanításokra, illetve tévtanítókra. A "közönséges használatra szánt edények" talán könnyebben engedtek a befolyásnak, de ha elhatárolják magukat a tévtanítók befolyásától, akkor ők is megszentelt, hasznos, szolgálatra alkalmas edényekké válhatnak.

- **1 Korinthus levél 15:34**

Legyetek valóban józanok, és ne vétkezzetek, mert némelyek nem ismerik az Istent: megszégnyítésekre mondom ezt.

Itt a szövegösszefüggésben a helyes feltámadás-elképzelésről van szó. Többen a korinthusiak közül — engedve a görög szellem befolyásának — helytelenül gondolkodtak a feltámadásról (szellemi testben való feltámadás helyett csupán a lélek továbbélése). Pál ezt a gondolkodást nevezi Istentől távolinak. Aki ebben a pontban rosszul gondolkodik, annak voltaképpen Istenről nincs helyes képe. Pál azért inti őket ilyen erős szavakkal ("némelyek nem ismerik Istent"), hogy mutassa: nem maradhatnak meg ebben a felfogásban, meg kell változtatniuk. A levél már fentebb idézett köszöntéséből mégis egyértelmű, hogy a korinthusi gyülekezetben mindenki ismerte Istent, mindenkinek kapcsolata volt vele:

Hú az Isten, aki elhívott titeket az ő Fiával, Jézus Krisztussal, a mi Urunkkal való közösségre. (1 Korinthus levél 1:9)

- **Máté 25:1-13**

Akkor hasonló lesz a mennyek országa a tíz szűzhöz, akik fogták lámpásukat, és kimentek a vőlegény fogadására. Öt közülük balga volt, öt pedig okos. A balgák ugyanis amikor magukhoz vették lámpásukat, nem vittek magukkal olajat, az okosak viszont lámpásukkal együtt olajat is vittek korszóikkban. Mivel pedig a vőlegény késett, mindnyájan elálmosodtak, és elaludtak. Éjfélkor aztán kiáltás hangzott: „Íme, a vőlegény! Jöjjetek a fogadására!” Ekkor felébredtek a szűzek mind, és rendbe hozták lámpásukat. A balgák így szóltak az okosakhoz: „Adjatok nekünk az olajotokból, mert lámpásunk kialszik.” Az okosak így válaszoltak: „Hátha nem lesz elég nekünk is meg nektek is: menjetek inkább a kereskedőkhöz, és vegyetek magatoknak.” Amíg azok távol voltak vásárolni, megjött a vőlegény, és akik készen voltak, bementek vele a menyegzőre. Azután bezárták az ajtót. Később megérkezett a többi szűz is, és így szóltak: „Uram, uram, nyiss ajtót nekünk!” Ő azonban így válaszolt: „Bizonny, mondom nektek, nem ismerlek titeket. Vigyázzatok tehát, mert sem a napot, sem az órát nem tudjátok!”

A balga szűzek valóban együtt vannak az okosokkal, de miből következne, hogy a példázat az egyházban együtt élő hívőkről és hitetlenekről szól? A fentiekben kimerítően bizonyítottuk, hogy ilyen állapotot a Biblia nem ismer. A példázat mind a Jézust hallgató meg nem tért zsidók, mind a Jézust követő tanítványok számára elgondolkoztató lehetett. A zsidók azt hitték magukról, hogy a messiás eljövetelekor zsidó voltaknál fogva (mivel ők a választott nép) mindannyian együtt fognak uralkodni vele. A példázat világossá teszi, hogy a menyegzőre (vagyis az Ő országába) nem mindenki jut be, aki azt gondolja magáról. A bejutásnak feltétele van: készen kell állni, ami a zsidók esetében jelentheti annak elfogadását, akit Isten küldött, vagyis Jézusét. A tanítványok számára is intés lehetett a példázat a mindvégig való éber kitartásra: nem elég csupán elindulni Jézussal — mindvégig ki kell tartani mellette. Ez az egyházra is igaz. **Az egyházban is lehetnek olyanok, akik bár megtértek, és az életüket Istennek adták, később mégis megtagadják a hitet, és elhagyják Őt.⁸ Ha valaki azonban úgy dönt, hogy nem akar Istennel élni, annak nincs többé helye a gyülekezetben.**

- **János 10:14-16**

Én vagyok a jó pásztor, én ismerem az enyéimet, és az enyéim ismernek engem, ahogyan az Atya ismer engem, én is úgy ismerem az Atyát: és én életemet adom a juhokért. Más juhaim is

⁸ Az Istentől való elbukásról több igehely is beszél az Újszövetségben, pl.: Zsidó levél 6:4-8 ; Zsidó levél 10:24-31

vannak nekem, amelyek nem ebből az akolból valók: azokat is vezetnem kell, és hallgatni is fognak a hangomra: és akkor lesz egy nyáj, egy pásztor.

Jézus jövő időben beszél az egy nyájról. Emiatt vonatkoztatják sokan az egy nyáját azokra a hívőkre, akiket Jézus az utolsó napon különböző látható keresztény felekezetekből össze fog gyűjteni: a sok nyájban szétszórtan élő hívek akkor fognak egy nyájban egyesülni. De **miért kellene a jövő időt az utolsó napra vonatkoztatni?** Bármilyen más későbbi eseményről is lehet szó. Jézus beszél azokról, akik "eből az akolból valók", és azokról, akik nem. Az első akolból már hívta Jézus a juhokat, a többit pedig majd csak később fogja hívni. Azok a juhok, akik hallgatnak a Jó pásztor szavára, egy nyáját fognak alkotni. A láthatatlan egyház elmélete szerint mire vonatkozna az első akol? Melyik egyházra? Egyáltalán **hogyan beszélhetne Jézus egyházzal, mikor még nem is létezett egyház?** A 16. versben konkrét közelre mutató névmást használ: "**eből az akolból**": ennek tehát **Izraelt kell jelképeznie**, hiszen Jézus földi munkálkodása alatt Izrael fiait hívta:

Ezt a tizenkettőt küldte ki Jézus, és ezt a rendelkezést adta nekik: „Pogányokhoz vezető útra ne térjetelek le, samaritánusok városába ne menjetek be, inkább menjetek Izrael házának elveszett juhaihoz. Menjetelek el, és hirdessétek: elközelített a mennyek országa!” (Máté 10:5-7)

A többi juh alatt értelemszerűen a pogányokat kell érteni. Jézus a János 10-ben utalni akart arra, hogy a pogányok között is vannak, akik hallgatni fognak hívására. Ezt néhány év múlva meg is tapasztalták a tanítványok, és ezt a tapasztalatot összegzi Pál az Efezus levélben:

Emlékezzetek tehát arra, hogy ti egykor pogányok voltatok, úgynevezett körülméletlenek a körülmételek szerint, akik viszont azért nevezik magukat így, mert testükön emberkéz által körül vannak metélve. Ti abban az időben Krisztus nélkül éltetek, Izrael közösségétől elkülönítve, és mint az ígért szövetségein kívül álló idegenek, reménység nélkül és Isten nélkül éltetek a világban. Most pedig Krisztus Jézusban ti, akik egykor "távol" voltatok, "közel" kerültetek a Krisztus vére által. Mert ő a mi békességünk, aki a két nemzetséget eggyé tette, és az ő testében lebontotta az elválasztó falat, az ellenségeskedést, miután a tételes parancsolatokból álló törvényt érvénytelenné tette, hogy békességet szerezve, a kettőt egy új emberré teremtse önmagában. Megbékéltette mindkettőt egy testben az Istennel, miután a kereszt által megölte az ellenségeskedést önmagában, és eljött, és békességet hirdetett nektek, a távoliaknak, és békességet a közelieknek. Mert általa van szabad utunk mindkettőnknek egy Lélekben az Atyához. Ezért tehát nem vagytok többé idegenek és jövevények, hanem polgártársai a szenteknek és háza népe Istennek. (Efezus levél 2:11-19)

A két akol juhainak egy nyájban való egyesülése tehát már akkor megtörtént a látható gyülekezetekben. Ezek alapján világos, hogy semmi alap nincs a János 10-ből **a láthatatlan egyház tanítását levezetni.**

Összegzés

További igehelyek vizsgálata nélkül is megállapítható, hogy ez a tanítás **nemcsak mint kifejezés nem jelenik meg sehol a Bibliában, hanem Jézusnak sem és az apostoloknak sem utal rá egyetlen gondolata.** Így csupán a bibliai igék tudatos félremagyarázásával, és bibliai igazságok teljes figyelmen kívül hagyásával lehet fenntartani.

Ha van is különbség a keresztény egyház tagjai között a hitbeli érettségben vagy az engedelmisségben, egy dologban minden tag egyforma: élő kapcsolata van a Fővel, Krisztussal (1 Korinthus levél 12:12-27; Efezus levél 4:15-16). Ezt az egyházat látja a világ, ez a látható egyház, minthogy Jézus is csak a látható egyház fogalmát ismerte:

Új parancsolatot adok nektek, hogy szeressétek egymást: ahogyan én szerettelek titeket, ti is úgy szeressétek egymást. Arról fogja megtudni mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást. (János 13:34-35)

... Én őbennük és te énbennem, hogy tökéletesen eggyé legyenek, hogy felismerje a világ, hogy te küldtél el engem, és hogy úgy szeretted őket, ahogyan engem szeretted. (János 17:23)

Mi alapján ítéljen a világ, ha nem az alapján, amit lát: a látható egyház alapján? A keresztények gyülekezetének mindig tudatában kell lennie ennek a felelősségnek. **Az a közösség, amely "vegyes testként" él, nem Krisztus teste, és nem tölti be azt a szerepet, amit Jézus az Ő egyházának szánt. A keresztények Krisztus**

tanításaira épülő, mély közösségben élnek egymással. Csak így lehet hiteles a bizonyágtételük a világ előtt Krisztus szeretetéről.

Szerző: Attila